

Napút-füzetek

Barok Márk

Hajmeresztő történetek

A mákszem-rejtély

Hülyeséget megmutató nyíl

Minden Hajak Legfőbb Haja

A mákszem-rejtély

Emlékirat

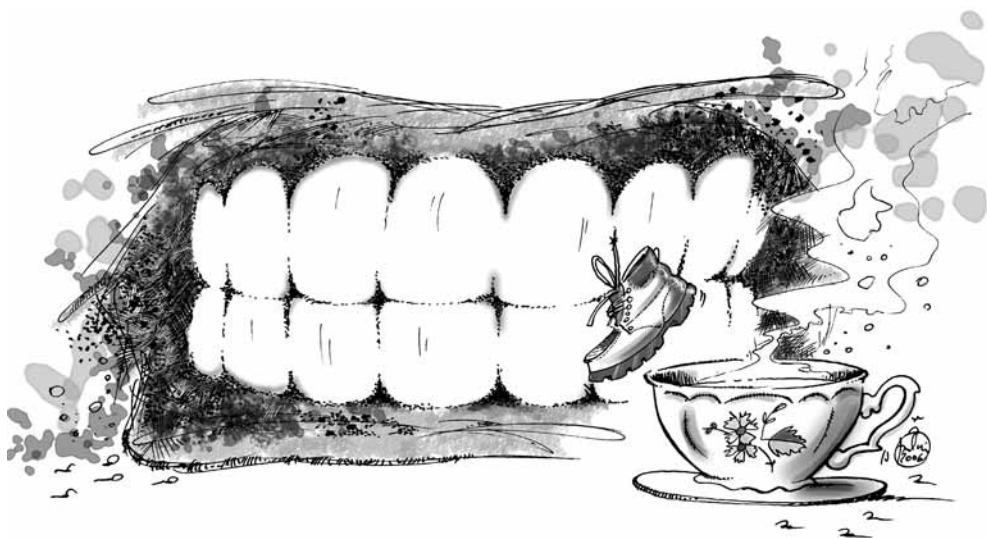
- Fájni fog?
- Ugyan, felhörpint majd egy csésze teát! Mást nem kaphat, nehogy befolyásolja a nagy kísérlet kimenetelét.

A fenti kis párbeszéd mintegy hét perce hangzott el, és tulajdonképpen a történet végét képezi, de én mégis az elejére írtam, mert közvetlenül az elhangzása után láttam neki az írásnak. Holnap az első dolgom lesz azt a teát kérni.

Az emlékiratom tulajdonképpen az utolsó, jobban mondva az utolsó előtti, a mai napom történéseit tartalmazza. Három okból csak ezét a napét: egyrészt, mert eddig nem történt velem semmi érdekes, másrészt, mert ma történt velem valami érdekes, harmadrészt, mert nekem a holnapi nap lesz az utolsó. Megkértem *őket* arra, hogy csatolják a nagy kísérlet jegyzőkönyvét az emlékiratomhoz. Szóval remélem, hogy az utolsó egynéhány lapon az utolsó napomról is olvashatnak.

Igyekeztem mindent pontosan úgy leírni, ahogyan történt.

A mélán párologó debreceni Békás-tó hasán meg-megcsillant hőségtől hályogos szemem világa. Meleg volt. Állapotával csordogálva birkózva menekült a máskor oly kíméletlen fogókezeim és a tölcser-rém szövetségének dupla fogságából a négy, három, kettő, majd már nem is egész egy gömbbe zárt fagy a pár perc múlva ragadós és foltos, most még csak ijedten figyelő ingemre. Csak mikor a fagy szőrmellemre szökött, akkor kezdett pillantásom átmászni a hályogon. Hallatlan szerencsém volt! Immáron hályogon innen

---

leledző látásom ugyanis komoly segítségemre volt abban, hogy egy, gyorsnak ugyan nem mondható, de éppen elégségesnek bizonyuló manőverrel sikerült kikerülnöm azt...

Biz' isten, először kutyaszarnak néztem, és hálát adtam az égnek, hogy cipőmmel nem kentem szét. Közelebről megvizsgálva azonban (na, nem kell arra gondolni, hogy minden szarcsomót megbámulok, csak most, mert valahogy olyan fura volt) az iménti imbolygásomnak megfelelően hol előttem, hol mellettem vagy mögöttem, netalán lábaim közt, de mindvégig mozdulatlanul álló alak hatalmas meglepetésemre egy, egykor minden bizonnyal megbecsültre sült, de már ki tudja, mióta százalmas külsejű mákos rétesnek bizonyult. No ugye, nem kell mindent szarnak nézni! – állapítottam meg jólesően magamnak, és indultam volna tovább, ám kővé dermedtett egy vénülő, porcukorfoltos hang.

– Szép jó napot kívánok mélységesen tisztelt Magasságodnak! Egyúttal, szíves engedelmével, bemutatkoznék: Mákszemélyemet a rétesnemzetség Tizenkétszernagy Mákszeme immáron három hónapja nevezte el Ékostrássem 19/5/20-nak. Teljesen bizonyos vagyok benne, hogy Fölöttébb Nagyranőttséged rendkívül sokat tud a mákos rétesek névadási szokásairól, azonban, mert olyannyira büszkék vagyunk eme csodálatosan egyszerű, ámde mégis tudományosan tökéletes és mindenekfölött roppant fontos szisztémára, mégis szólnék róla pár szót: Máknevesítési szertartásunk során a Tizenkétszernagy Mákszem a frissen sülteket a „mákos rétes” betűhalmaz véletlen kombinációjából képzett szóval illeti előtagként, az utótag számai pedig sorrendben a sütő, a benne sültő rétesrúd és a rúdból vágott szelet számát méltóztatnak jelteni. Tekintettel azonban nagyra becsült és igen kedves Máktalanságodnak a mákságok dolgaiban való (természetesen a megevésen kívüli!) járatlanságára, szíveskedem megengedni, hogy kedves Tudatlanságod szólítson egyszerűen mákos rétesnek, hacsak nem ragaszkodik roppant módon az Ékostrássem 19/5/20-hoz.

A rétes tésztájának levelei a beszéddel szinkronban mozogtak, semmi kétség, belőle jött a hang, de a jelenség valahogy nem fért egészben a fejembe, hosszú percekig bámultam, cipőmmel meg is bökődtem, húzzon már innen, ha látomás. De a mákos maradt, és meresztette rám a szemét – legalábbis azt, amit én szemnek gondoltam rajta. Ajaj, tapogattam a fejem, nézzük csak meg, hogy állunk! Ez a rétesfajzat a k.szarnak nézés és a bökődés ellenére köszönt és kedvesen szól hozzám. Eszerint nem akar válogatott ezmegezokkal a csudába küldeni – mer' hogy ki nem tenné ezt, ha k.szarnak néznék? Szóval, ha felületesen nézném a dolgot, abba a hamis illúzióba ringathatnám magam, hogy ez jó, és így ez az alak kedvessége rafinált álarcának rejtekéből zúdíthatná felkészületlen fejemre azokat a válogatott ez-meg-azokat. Szóval ez mégsem túl jó. Ráadásul be is mutatkozott.

– Tehát, mint mondtam, mákszemélyem mintegy három hónapja sült pompázatosra, és bizony három hónap nem kevés egy mákság életében! Az ínycsiklandó egy-két nap, mikor mindenki belém akart harapni, fölöttébb gyorsan elröppent, de én ezt soha nem sajnáltam, soha! Miért is sajnáltam volna,

---

hiszen hosszú életem bővelkedett olyan eseményekben, melyekre igencsak büszke lehetek. Nem sokkal szavatosságom lejárta után a Rétesek Máktagozatának elnökévé emelt a sors, a máktörténelem legfiatalabb tagozati elnöke lettem. Mire a porcukor fele lekopott, másik fele megbarnult a hátamon, már én voltam a Tizenkétszernagy Mákszem jobbkeze, és igen előkelő pozíciót töltöttem be az Egyetemes Máktanácsban, melynek hamarosan az elnöki székebe is beülhettem, és ki sem szálltam onnan egészen a múlt heti tökéletes megromlásomig. Mindezt csupán azért mondom el hihetetlen Magasságodnak, hogy érzékeltessem annak a kijelentésemnek a súlyát, miszerint egész eddigi életemben nem ért ekkora megtiszteltetés, mint most, merthogy az egész, egyetemes mákság nevében én vehetem föl a kapcsolatot tiszteletreméltó Ön-ségeddel.

Hú, alighanem ezek mégiscsak azok a félelmetes ez-meg-azok, ráadásul meglehetősen választékos formában. Bajban éreztem magam, és arra gondoltam, hogy ha ez most nincs is, akkor a baj nemcsak van, hanem nagy is: nagy baj. Megcsíptem a nyakam, nem szokott velem ilyesmi történni.

Reménykedő mosolyt varázsolt vaskos számra az, amit láttam: egy kutya rohagált a *hatalmas* tavon túl. Barna is volt, négy lábbal, meg pont úgy rohagált, ahogy az egy kutytától elvárható. De miért nem itt, rohadjon meg, hogy fogja olyan messziről megkóstolni ezt az izét a lábamnál? Aztán nagyon gyorsan rájöttem, hogy biztosan nem kutya, mert füttyültem én neki mindenféle nyelven, de csak nem értette. Lerágtam a mosolyt a számról.

– Mit akar? – nyögtem.

– Köszönöm mérhetetlen Hosszúságod kedves kérdését. Ígérem, mindjárt megvilágítom elméjét küldetésem célját illetően – mondta mézes-mákos hangon a rétes. – Előbb azonban szeretném előrebocsátani, hogy küldetésem kudarca esetén az egész mákság, só, mint később látni fogja, meglehet, az egész gasztronómia végveszélybe sodródhat. Nos, mint azt bizonyára Ön is nagyon jól tudja, amikor az ember fia, lánya, anyja, apja, vagy akár maga az *ember* mákot eszik, hát biz' a mák a maga jó nagy adag feketeségével megtelepszik az őt épp eszegető fogán, a kis, fekete szemektől megszabadulni pedig csak öblögetéssel (nem, azzal igazából nem is), fogkefével, kisiskolásoknak almával lehet.

Mákizé... rétsámiafene... ékosmákos... ...é-k-o-s-t-r-á-s-e-m, igen! Ékost-rásem, na, megvan, tehát: ő elhallgatott, és nézett, nézett, nézett, nézett.

– Igen – muszáj volt még egyet nyögnöm, hogy ne nézzen már, majd lerágott szám mérhetetlen görbülésével (melyben óriási szerepe volt a már oly sokak által megcsodált, nyúlós bőrrű pofám tökéletes megereszkedésének) jeleztem, hogy felkészültem a legrosszabbra.

És a mákos folytatta.

– Ismertetem hát a mintegy három hónapja megfogalmazott, azóta milliárdszor elátkozott *kérdést*, melynek eddigi eldöntetlensége sosem látott viszályokat okozott, a megválaszolatlanság fennmaradása pedig teljesen bizonyos, hogy a máktársadalom felrobbanásához fog vezetni – hirtelen két falevél és egy szöszmös kezdett mákos tészta és a tölteléke közé áramlani, azt hiszem, nagy levegőt vett. – Íme a *kérdés*: Vajon ha egy mákság, légyen az bejgli, guba,

---

bögrés, kifli, nudli, pite, csík avagy rétes, egy *embert*, úgy jól megrágva elmajszolna, kimehetne-e a mákparkba anélkül, hogy fogat mosna, vagy, amire még gondolni is rossz, kell-e almát ennie egy mákságnak emberevés után? Azaz: lesznek-e emberszemek a mákfogakon? – a két falevél boldogan huppant vízszára a földre, de a szösz alighanem a töltelék részévé vált.

Átkoztam felettébb lomha gondolkodásomat, mert csakis eme csökevényes képességemet tehettem felelőssé azért, hogy Ékostrásem mondandójának értelme elillant, nagy kezemmel utána-utána kaptam ugyan (féltem is, nehogy összetörjem, ha netán elkapnám), de mindedig szökésben volt. Egyre vesztetebbül éreztem, hogy mennyire meleg van.

Rendes volt a mákostól, hogy adott még esélyt, tovább mondta.

– Időtlen idők óta élünk példás békekességben. Igaz, történelmünkben előfordultak kisebb viták, felebaráti összezördülések. Még baráti csetepaték is akadtak, amolyan harcocskák. Meg pár családiás vérontás. És néhány testvéri vérengzés, de igazán csak apróbbak. De kérem, hol nincsenek ilyenek! Bizony mondom, példás békekességben teltek az évek, és teltek volna talán az idők végezetéig, de akkor... ó, jaj!...

Mocorogni kezdtek Ékostrásem téisztájának levelei, amitől egészen olyan-nak tűnt, mintha remegne. Ráadásul a tölteléke is elsápadt, ez pedig, gondoltam, mégiscsak szokatlan egy rétestől (pláne, hogyha mákos), még ha ilyen vén is, mint ez itt. Mindenesetre én mély felindultságának bizonyítékaként fogtam fel ezen változásokat.

– ...az azóta milliárdszor elátkozott *kérdés* mintegy két hónapja, önnön sülvé születése közben fogalmazódott meg egy azóta milliárdszor elátkozott mákos bejgli fejében. Egy bejgli fejében, kérem, pont egy bejgliében, mikor éppen ők azok, akik mindig a bölcsességükről voltak híresek. Haj, a szellem a legváratlanabb pillanatban és helyen szabadult ki a palackból! A semmiből szempillantás alatt hatalmas és feloldhatatlan ellentét feszült a pite-rétes-bejgli és a guba-csík-bögrés mákháromságok közé. Előbbiek válasza a *kérdésre* igen markáns volt: „Igen, emberevés után emberszemek maradnak a mákfogakon, punktum!” Utóbbiak hasonlóan markáns, ámde homlokegyenest ellentétes álláspontra helyezkedtek: „Nem, emberevés után nem maradnak emberszemek a mákfogakon, punktum!” Mindkét háromság irdatlan badarságnak hitte a másikat válaszáat, a saját igazukért képesek lettek volna akár még máköltre is menni. Sőt, mindkét tábor hamarosan lényében tartotta elviselhetetlennek a másikat! Bizony, eddig csak és kizárólag a csoda mentett meg minket attól a sosem látott borzalomtól, hogy mák által haljon mák. Mindenesetre a helyzet roppant ingatag, bármi, hangsúlyozom: bármi bekövetkezhet. És minden jel szerint még ennél is ínségesebb idők jönnek! A pite-rétes-bejgli társaság a mindig oly egységes diósággal, a guba-csík-bögrés társaság pedig a szinte megromolhatatlan lekvársággal kötött szövetséget. Sőt!...

Na, itt gondoltam arra, hogy menten megtaposom, ha folytatja. Ilyen gaz melegben fájdíjtja itt nekem a fejem! És folytatta! Én pedig készítettem nagy lábaimat a taposáshoz.

– ...Pitéék a diótörőkkel folytatnak előrehaladott tárgyalásokat arról, hogy ugyan sztrájkoljanak már a dióbelek születésénél szorgosan gyámkodó diótörők vagy legalább lassítsák a munkát, gubáék pedig a lekvárság eddigi ismereteink szerint egyetlen természetes ellenségével, a penésszel keresik a kapcsolatot. Bizonyossá vált, hogy a kérdés korrekt megválaszolásának hiányában elkerülhetetlenül kirobbanó harcok nem állnak meg a mákhatáron, hanem áttérjednek a dióságra, a diótörőkre, a lekvárságra, a penészre... és, ki tudja, még miféle népekre, hovatovább veszélybe sodorván az egész gasztronómiát! Képzelve csak el, békességes Magasságod, hogy mindez egyetlenegy, ártatlanul feltett kérdés miatt!

Ékostrásem mély felindultságában bizonytalanul pakolgatta ide-oda enyhén odakozmált talpát, azt hiszem, megszedült, egy pillanatra el is képzeltem, hogy elvágódik, leáll a szíve, és nekem bizony ott helyben kell újraélesztenem. Istenem, egész életemben ettől rettegetem! Még a megtaposástól is elment a kedvem.

A rétes szuszogva, halkán beszélt tovább.

– A kérdés megfogalmazása után pár nappal a milliárdszor elátkozott mákos bejgli háta megrepedezett, és csakhamar a saját keze által keseredett meg. Mint kedves Önséged bizonyára nagyon jól tudja, ez a mákoknál az öngyilkosság legkegyetlenebb módja.

Ekkor Ékostrásem hangja elcsuklott, fekete mákszemek peregtek végig az arcának gondolt részein, én pedig még mindig képtelen voltam megszólalni. Azt hiszem, jókora csend következett. Az egész igen megható volt. Csak álltunk, alig pillantva egymásra dacoltunk a fújdogáló szellővel, és én azt éreztem, hogy neki mennyivel rosszabb. Kisebb részeket szakított ki testéből a szél.

A csendet a mákos törte meg.

– Ha a Kísérlet kudarcba fullad, és nem ad a kérdésre nagyon egyértelmű igent vagy nemet, akkor a mákbéke menthetetlenül elvész. Jókora Uram, a mákság utolsó reménye Ön!

Olyan hangon mondta ezt, és hozzá úgy nézett, hogy csakis azért nem kezdtem el zokogni, mert kiskoromban elhatároztam, hogy majdan talpig férfiként sosem adom a fejem sírásra, és ezt az elhatározást nagyon komolyan vettem.

Ekkor következett az, amire olyan sokat kellett várni, megszólaltam.

– Szörnyű – gondoltam vissza arra, hogy ki is az utolsó reménység.

– Igen, kedves Mélyen Tisztelt, minden bizonnyal szörnyűséges, rettenetes, borzalmas dolgoknak nézünk elébe. De miket is beszélek! Csak néznénk! Ha mélységesen tisztelt Kedvességed nem sietett volna önként a segítségünkre...

– Kh-kh-kh... – köhögtem. Újat mondani ilyen hamar nem tudtam, csak a fületem ütötte meg az utolsó mondata nyolcadik és hatodik szava. Először a nyolcadik, aztán a hatodik.

– ...így elvégezhetjük az egész mákság által réges-régen vágyott Kísérletet, van még némi remény! Kedves Nagyranőttiséged minden bizonnyal kiváló bizonyítékát szolgáltatja majd akár annak, hogy az Ön nagy testének elfogyasztása után maradnak-e emberszemek a mákfogakon, akár annak, hogy nem maradnak.

Fogyasztása?! Hm, szerinte is dagadt vagyok. De így a szemembe vágni! Tapintatlan, szemét dög! Szent igaz, hogy nagy testem van, szent igaz, hogy fogyasztani kéne, na de akkor is!

– Rendben, fogyasszák csak le a nagy testemet, semmi szükségem a fölöslegre – gondolkoztam hangosan.

– Ha-ha-ha-ha! – én nem is sejtettem, hogy milyen gusztustalanul kacag egy rétes. – Kedves értetlen Tudatlanságod humora egyszerűen ellenállhatatlan! Micsoda szójáték kérem, micsoda szójáték! Elfogyasztása, lefogyasztása. Ha-ha-ha! Egy kicsit még fokoznám a dolgot, ha megengedi: az Ön nagy testének lefogyasztása pediglen addig történik, míg teljes egészében elfogyasztásra nem kerül. Ha-ha-ha!

Mi a fene! Szóval ennyire súlyos a helyzet? Egyek lettünk, én és a fölösleg. Hát ez az igazság? Rosszul viseltem, hogy mindez bebizonyosodott. De akkor se nevessem! – gondoltam kezemmel hasam háját markolászva.

Eszembe jutott valami.

– Én azt hiszem, hogy mi, emberek nem szemekből állunk, mint a mákság – szóltam sokat.

– Hohó! Mondhatják ezt sokan! Mondhatják, de hol itt a bizonyíték? A kézfelfogható, megingathatatlan, perdöntő bizonyíték? Nem, nem, nem! A puding próbája az evés! – horkant föl a mákos.

– A mákoknak nincs is foguk – kezdtem szószátyárrá válni.

– Persze hogy nincs – legyintett a rétes –, hogy is lenne, hiszen a kérdés pusztán teoretikus, mindazonáltal roppant horderejű! Az egyértelmű megválaszolására képes Kísérlet kidolgozásán egy álló hónapig dolgozott az Egyetemes Máktanács. Fölöttébb dicséretes, hogy a Tanács minden egyes tagja átérezte az ügy fontosságát, megfeszített munkánk eredményeként elkészítettük egy csodálatos, fogas Emberevő Gépezet terveit, melyek alapján a mákmesterek önkéntes mákszemek milliárdjait felhasználva tegnapi meg is építették a Gépezetet. Megalkottunk továbbá egy, a Kísérlet körülményeit rendkívül szigorúan rögzítő szabályrendszert, mely remélhetőleg maximálisan egyértelművé, így széles körben elfogadottá teszi majd a Kísérlet kimenetelét.

Egészen megnyugtató ez az alaposság. Én magam amolyan szétszórt szerzet vagyok (most is felemás, koszos-büdös cucc van rajtam), és mindig jólesik, ha valaki elrendezi a dolgaimat, meg sokszor igencsak rá is szorulok, és úgy tűnt, hogy ezek itt meglehetősen jól elrendezték mindent. Azért valami mégis zavart.

– És mi lenne, ha a Gépezet nem nagy testem teljes valóját fogyasztaná el, hanem csak kisebb részemet, mondjuk... a kisujjamat? – kockáztattam meg félve.

Ékostrásem rettentő sötéten nézett rám, s én jobbnak láttam mindjárt nagyobb részt mondani belőlem.

– ...a karomat ...a két karomat ...és egy lábamat ...a jobbik lábamat.

– Nem! – harsogta vészjósón. – Ön egészben kell! Képzeld csak el, mélyes Tiszteltséged és fölöttébb Nagyrabecsültséged, hogy a Kísérlet végén önnönséged Magából nem találunk egy emberszemnyi darabot sem a mákfo-

---

---

gakon, ellenben az Ön hön áhított és igen mélyen tisztelt testéből egy mégoly parányi darabkát, teszem azt a kisebbik füle cimpáját vagy a kedvenc körmének a hegyét, ki merjük hagyni a Kísérletből. Kérem, az annyira elkerülni óhajtott baj ezerszeresére erősödve zúdulna a fejünkre! Mert bár a mákság azon része, mely meg van győződve az emberszemek mákfogakra tapadásának lehetőségéről, ujjongva üdvöznél az általuk előre, egyértelműen megmondott (puktum!) eredményt, az ellentábor viszont sértődötten és, ismerjük el, jogosan mondhatná, hogy meglehet, az Ön legeslegutoljára elfogyasztott részéből származott volna a döntő bizonyítékot szolgáltató emberszem. Ez esetben az utókor (ha ugyan lesz még!) a mi szerepünket bizony a katasztrófa katalizátoraként határozná meg, pedig mi az oly szörnyűséges vég megakadályozásának szenteltük életünket.

– ...és ...és mi lenne, ha esetleg, netalántán, mondjuk az ötödik falat után ott marad egy részem, egy igen kedves részem a ...azokon a fogakon? Akkor megvan a várva várt bizonyíték, le lehet állítani a Kísérletet, kitörhet a béke, és valamennyi belőlem is megmarad – alkudoztam tovább.

A rétes nehezen tudott fölnézni, mondjuk, a térdem magasságáig, a feljebb lévő dolgaimról nem is beszélve, inkább csak a cipóm tájékán szemlélődött. De most tetőtől talpig végigmért, önbecsülésemet a normális látómagasságáig süllyesztve.

– Mi is gondoltunk erre. De nem úgy van az, kedves Mélyen Tisztelt! Ebben az esetben az előbb felvázolt kimenetel győztese éreznék becsapottnak magukat, és kétségtelenül igaz kifogásuk (mely szerint lehetséges, hogy az utoljára megevett emberfalat magával ragadta volna a már a fogakra tapadt szemeket, így a Kísérlet tökéletes és maradéktalan végrehajtása esetén az egész mákfogsor emberszemmentesen ragyogna) ismét csak szertefoszlatná a béke lehetőségét. Legyen szíves végre-valahára és egyszer s mindenkorra belátni és elfogadni, hogy a Kísérlet tökéletes kivitelezéséhez tisztelt Nagyságod egész mélyen tisztelt testének az elfogyasztása szükségeltetik!

Szégyelltem magam. Miért kell nekem mindent a számba rágni, mindent hetvenszer elmagyarázni? Miért keresem a kibúvókat, miért nem tudom teljes lényemmel átérezni ezeknek a szerencsétleneknek a kétségbeejtő helyzetét? Hát egy csepp jó érzés sincs bennem? Aztán még jobban elszégyelltem magam, mert fölvetődött bennem a legközhelyesebb kérdés, ami csak fölvetődhet a bajba jutottakban, és amelynek felmerülése kétségtelen bizonyítéka annak, hogy tényleg nincs egy csepp jó érzés sem bennem, szar alak vagyok.

– Miért én? – kérdeztem, majd szégyenemben jókora fülemig pirultam.

– Ó, kedves Hön Áhított, nehogy már azt merészelje gondolni, hogy Hön-séged önkéntes megtalálása a véletlen műve! Ne tessék már a véletlent így felmagasztalni! A legmegfelelőbb emberegyed kiválasztására az Egyetemes Máktanács létrehozott egy különleges bizottságot, az AAEMB-t*, mely először is a kiválasztás szempontjait határozta meg. Hosszan tartó tudományos és társadalmi vita után úgy döntöttek, hogy egyetlenegy szempont alapján veszik számba az emberiséget: az életükben elfogyasztott mákmennyiség szerint. Szerencsére a gubák és a bejglik nagyon alaposan följegyezték az emberiség

---

* AAEMB = Azt Az Embert Megtaláló Bizottság

---

mákfogyasztását, ráadásul az egyének szerinti mákfogyasztást (a gubák és a bejglük ezen tevékenysége egyébként régebben teljességgel fölöslegesnek, felháborító pénzkidobásnak tűnt, még hét-nyolc háborúhoz is vezetett, és, lám, most mégis bebizonyosodott, hogy milyen óriási a jelentősége). Szóval, a legfrissebb adatok földolgozása után a helyzet egyértelmű volt: a mákfogyasztást tekintve e nemes feladat elvégzésére a legméltóbb emberegyed az Ön mákfaló nemessége, Uram. A mákság egy emberként állt ki Ön mellett, sosem volt a társadalmi egyetértés ilyen széles körű. Úgyhogy mélyen tisztelt Kedvességéd jobban tenné, ha e nemes feladat végrehajtását nem büntetésként vagy a fejére zúduló mérhetetlen bajként, hanem a személyét érintő óriási megtiszteltetésként fogná föl... – Nézett már valakire mákos rétes szerető szemekkel? Rám igen.

A szerető réteszemektől csakis azért tudtam egy pillanatra elszakadni, mert rám köszönt egy fazon, amin igencsak meglepődtem, mert ez olyasféle fazon, aki nagyon nem szokott nekem köszönni, meg bámult is rettenetesen. Előbb bámult, aztán köszönt. Én meg csak álltam, és lassan olyan „tényleg, de jó is nekem!” érzés szállt meg, és nem köszöntem vissza.

– És mi van, ha egyszerűen nemet mondok? – hessegettem el gyorsan azt az érzést.

– Jaj, ritka nagyságú Uram, én ugyan nem hiszem, hogy ilyesmire méltóztatna gondolni, de azért megnyugtatom: erre is gondoltunk. Ha nemet találna mondani, hangsúlyozom, hogy ez számunkra teljesen elképzelhetetlen, a nemet mondás az AAEMB ülésein is csupán elméleti kukacoskodásként vetődött fel, de ha már fölvetődött, megválaszoltuk, ha tehát mégis nemet mondana, akkor roppant egyszerű dolog következik: visszük. Persze azért jobban szeretnénk, ha önként, saját elhatározásából válna a mákság legnagyobb hőségé – mondta, és gyorsan búcsút is vehettem a szerető szemektől.

Ahhoz képest, hogy milyen öreg, felettébb fürgén zizegettette meg tésztájának leveleit, mire föl kezdett elmosódni, majd szétesni a Nagyerdő. A Békás-tó, a híd, a fűzfák meg a tölgyek, a buckák és a gyp, sőt, még a beton is, mindmind szemcsésedtek, mint a rossz kép a tévében, szürke és fekete pöttyök ugráltak, és persze közeledtek. Nemhiába mondják annyit, úgy látszik, tényleg nagy gondok vannak a Nagyerdővel.

– Tudja, kedves Önkéntességéd, számomra minden olyan perc irtózatoss és megbocsáthatatlan bűn, melyben nem a végzet szakadékába omló mákságért dolgozom. Ezért nincs családom, se gyermekeim, se feleségem. De, hogy fölöttébb nagy Méltóságod önkéntességét mindenféleképpen biztosítsuk, mintegy végső lelki ráhatásként kidolgoztunk egy tervet – Ékostrásem a tölteléke mélyébe nyúlva vaskos fényképalbumot húzott elő, és mélységesen megtört, engem is roppant megrendítő ábrázatot öltött. – Kérem nagyságos Jótékonyságodat, vessen egy pillantást erre az albumra! Hát nem csodálatosak ezek a nem is létező, csupa-csupa hamis képek? Nézze, a feketeségükben elbűvölő szépségű lányaimat, kik annyira ínycsiklandóak, hogy a leghíresebb gasztronómiai könyvek fejezeteket szentelnek méltatásukra! Nézze a sosem látott, daliás fiaimat, kik királyi családok ünnepi asztalának ékei! És íme, imádott feleségem, aki oly

---

rettentően felelősségteljes munkám által megnehezült természetemet elviselve mind ez ideig jóban, rosszban kitarított mellettem. Látja, mennyire gyönyörűek? A kitörő kíméletlen, véres harcok során mindannyiukat bestiális kegyetlenséggel fogják lemészárolni, természetesen csak miután árván, illetve özvegyen csak-nem az éhhalálba jutottak. Mondja, hogy nem szakad meg a szíve?

Ékostrásemet alaposan megtépte a gyöngé szellő, jócskán jutott belőle a nadrágomra is. Vajon milyen lehetett frissen sültén? Kívántam volna? A fenekén összeér a tészta, elől meg jól meg van tömve mákkal, pont az ilyen jól megtömött végűeket szeretem. Nagyot nyeltem. És nem bírtam tovább. Egye fene kiskorom szent elhatározását, sírva fakadtam.

– Megyek – mondtam.

Ékostrásem bólintott, én pedig már csak ennyit kérdeztem:

– Fájni fog?

– Ugyan, önkéntes Hősségünk felhőrpint majd egy csésze teát! Mást nem kaphat, nehogy befolyásolja a Kísérlet kimenetelét – válaszolta a rétes.

Ezután nem beszélünk többet, csak szaladtam, szaladtak, elkaptak, küzdöttünk, lefogtak, szabadultam, megfogtak, kapálóztam, ütöttek, fájt nekem, nem mozdultam, vittek, aztán mentünk, mentünk, mígnem megérkeztünk, és én leültem és ott maradtam, itt, holnapig. És megírtam az emlékiratomat. A holnapból semmit sem fogok látni, mert reggel rögtön kérem majd azt a teát, ezt jó párszor megígértem magamnak.

Végül: minden jót, kedves szüleim, öcsém és barátaim, jó volt veletek, tényleg. Látjátok, velem is történnek ám érdekes dolgok! Kérlek, mondjátok meg mindkét nagymamámnak, hogy örökké hálás vagyok nekik a sok-sok finom mákos csemegéért!

Még most is szörnyű meleg van, hát ennek már sosem lesz vége?

CSATOLMÁNY

A Kísérlet emberalanyának kívánsága szerint az emlékiratához csatoltatik az „Emberszem-megtapadást vizsgáló roppant fontosságú kulcs-kísérlet”^{*} jegyzőkönyvének kivonata.

2004. december 11.

7 óra 00 perc: Jesbogáklím 3/14/9, az Egyetemes Máktanács elnöke beszédet mond a mákság helyzetéről. A beszédet a mákság néma csendben hallgatja végig.

7 óra 30 perc: Ékostrásem 19/5/20, az Egyetemes Máktanács egy hete nyugalmazott elnöke elbeszéli a kiválasztott emberegyed megtalálásának körülményeit. Bekiabálások, szórványos taps, taps a máksorokból.

---

* „Emberszem-megtapadást vizsgáló roppant fontosságú kulcs-kísérlet” jegyzőkönyve teljes terjedelmében megtalálható a Mákszem Közlöny 110–139. számaiban, melyeket teljes terjedelmében ki is tőt.

---

8 óra 00 perc: A kiválasztott emberegyed behozatala, bemutatása, körbevezetése. A mákság egyöntetű ujjongása. Megjegyzés az emberegyed állapotáról: óriás növesű, arca fehér, járása bizonytalan, tekintete fátyolos, nem szól.

8 óra 25 perc: A kiválasztott emberegyed jól látható helyre ültetése. Taps, morajlás, bekiabálások (néhányan az emberegyedet becsmérlik).

8 óra 30 perc: Jesbogáklím 3/14/9, az Egyetemes Máktanács elnökének kérésére az Emberevő Gépezetet hitelesítő bizottság tagjai egyöntetűen jelzik, hogy a Gépezet rendben van.

8 óra 40 perc: Áskotrémsem 11/6/4, az AAEMB elnöke felolvassa a Kísérlet szabályrendszerét. Szavait várakozó morajlás kíséri.

...

9 óra 00 perc: Az első falat kanyarítása, hely szerint az emberegyed felkarjának belső felszínéből. Halk duruzsolás, elfojtott sikoltások kísérik.

9 óra 07 perc: Az első falatnak az Emberevő Gépezetbe helyezése. Sikítások, izgatott kiáltások, többen elájulnak.

9 óra 09 perc: A Gépezet érzékelvén a falatot, automatikusan indítja a rágás-majszolás funkcióját.

9 óra 12 perc: A Gépezet lenyeli az első falatot. Reménykedő dobogás.

9 óra 15 perc: Az Emberszem-Megtapadást Hitelesítő Választmány (EMHV) tagjai (Gámoskuba 14/26, Síkámcsok 21/56, Ipestámok 4/27, Göbráskomés 44/3) bemásznak a Gépezet szájába, megvizsgálják az Emberevő Gépezet fogazatát. Visszafojtott figyelem, feszült várakozás, pár bekiabálás, később türelmetlen dobogás.

9 óra 25 perc: Az EMHV kihirdeti, hogy az első falat megrágása után nem tapadt emberszem a mákfogakra. Örömujjongás és dühös kiabálás keveredik.

9 óra 30 perc: A második, az elsőnél jóval nagyobb falat kanyarítása az emberegyedből, az előző falatnyerő helytől kicsit feljebből. Bizakodó dobogás.

...

...

...

2004. december 12.

20 óra 12 perc: Az Emberevő Gépezet lenyeli az utolsó falatot. A falat lenyelése után nagyra tátja a száját.

20 óra 15 perc: Az EMHV tagjai bemásznak a Gépezet szájába. A tömegeből sokan nem bírják a feszültséget, befogják a szemüket, vagy hátat fordítanak.

Hosszú szünet, fokozódó morajlás, kiabálások, a tömeg közelebb húzódik a Gépezethez.

20 óra 53 perc: „Ott egy fekete folt!” – kiáltja Ipestámok 4/27 a Gépezet szájából. Üdvrivalgás az egyik oldalon, zúgolóadás a másikon.

20 óra 54 perc: „Várjunk még azzal! Ez bizony nem más, hanem egy luk!” – kiáltja Göbráskomés 44/3 szintén a Gépezet szájából. Mindkét oldalról fülsikétítő hangzavar.

Újabb hosszú szünet, a hangzavar erősödése, a tömeg még közelebb húzódik a Gépezethez.

---

21 óra 33 perc: Gámoskuba 14/26, az EMHV elnöke ismerteti az EMHV állásfoglalását, miszerint az utolsó falat lenyelése után az Emberevő Gépezet bal alsó kisórlóján találtatott egy fekete folt, amely az EMVK két tagja szerint nem más, mint egy megtapadt emberszem, az EMHV másik két tagja szerint viszont nem más, mint a Gépezet kisórlójének kezdődő szuvasodása. A bejelentést mindkét oldalon döbrent csend fogadja, majd kiabálások, haragos moraj, köpködések, ordítások.

21 óra 40 perctől 22 óra 17 percig: Tanácstalanság a főmákság soraiban. Dühös és fenyegető kiabálások („Halál a gubákra!” „Reszkesetek, bejglik!” „Mocskos bögrések, nem is vagytok mákok!”), tettlegességek, tettlegességek sorozata a közmákságban. A tömeg karnyújtásnyira a Gépezettől. Többen beugrálnak a Gépezet szájába. Még többen jutnak a szájba. Az Emberevő Gépezet összeomlik, maga alá temet több ezer mákságot. A helyzet pattanásig feszült. Fegyverek kerülnek elő.

A tömegeből vékony hangon kiált valaki, a kiáltást egyre többen ismétlik. A tömeg viszonylag megnyugszik és skandálni kezd: „Ki volt a második a listán? Ki volt a második a listán? Ki volt a második a listán?”

22 óra 57 perc: Jesbogáklím 3/14/9, az Egyetemes Máktanács elnöke felszólítja az AAEMB-t, hogy rendkívül gyorsan dolgozzák át a Kísérlet körülményeit szigorúan rögzítő szabályrendszert, foglaltassanak benne olyan szabályok is, melyek alapján a lukasság kérdése egyértelműen tisztázható. Megparancsolja a mákmestereknek, hogy sürgősen építsenek egy új, az előzőnél erősebb Emberevő Gépezetet. Utasítja Ékostrásem 19/5/20-at, hogy keresse meg és hozza el azt az emberegyedet, aki a mákfogyasztási listán a második.

Hülyeséget megmutató nyíl

köszönettel Horváth Gábornak

Az EBTSZ (Európai Biokémiai Társaságok Szövetsége) 2005. július 17-én, Budapesten rendezett XXXIII. kongresszusán olyan dolgok történtek, amelyek örökre bevették Budapest nevét a tudománytörténetbe. Persze, ahogyan az már lenni szokott, aznap még senki nem sejtett semmit: a budapesti konferencia tudományos és kevésbé tudományos résztvevőinek fogalmuk sem volt arról, hogy mi kezdődött el.

A kongresszust Markus Strogowsky, az EBTSZ nagy tekintélyű elnöke nyitotta meg. Kitűnő angolsággal beszélt a tőle pontosan elvárható dolgokról, miszerint az emberiség olyan korszakba lépett, melyben a tudomány (jelen esetben a biokémia) az emberek életminőségének ugrásszerű javulását fogja eredményezni, és így tovább, és így tovább. A beszámolóik szerint Markus Strogowsky beszéde nem sikerült a legjobbra, az igazán emlékezetes esemény még váratott magára. Persze előbb Dobsai Árpád, a magyar tudományos miniszter tartott egy megnyitó utáni, annál azért hosszabb megnyitót. A miniszter tudatta a jelenlévőkkel, hogy a történelmet igazából mindig is a tudósok írták, csak mi, az egyszerű emberek (meg a tudósok) tanultuk azt, hogy a nagy, történelemformáló személyiségek a királyok, politikusok, hadvezérek voltak, holott igazából mindig a tudomány hajtotta előre a világot. És ez így is lesz mindig, mondta Dobsai miniszter, és gyorsan elsietett, hogy megkoszorúzza a magyar szabadságharc egyik tábornokának emlékművét. Így már nem hallhatta ahogy Markus Strogowsky kitűnő angolságával méltatja Judith C. Nathony, a párizsi Pasteur Intézet 62 éves igazgatónőjének munkásságát, és átnyújtja neki az EBTSZ életműdíját. A professzor asszony a mintegy ezerháromszáz jelenlévő hatalmas tapsa kíséretében, arcán szerény mosollyal vette át a díjat, amelyet

---

tanárainak, családjának, munkatársainak ajánlott, hiszen nélkülük soha nem kerülhetett volna még a díj közelébe sem. Majd immáron az EBTSZ friss életműdíjasaként kezdett bele életműdíjas előadásába. Judith C. Nathony valóban igen kiváló tudós volt, neve azonban mégsem forradalmi kromatinszerkezeti kutatásaiért került be a tudománytörténetbe (és a hadvezérekkel teli történelemkönyvekbe sem). Hanem valami egészen másért.

Az EBTSZ XXXIII. kongresszusának életműdíjas előadása az előzetes tervek szerint mintegy hatvan percig tartott volna, azonban Judith C. Nathony a kilencedik ábrájának kivetítése után, úgy a tizenkettedik percben egy elfojtott kiáltás hallatott, aztán némán kivonult a teremből. Azt nem tudni, hogy miért döntött a néma kivonulás mellett, igazság szerint másnap már senki nem gondolt arra, hogy mit érezhetett Judith C. Nathony. A Pasteur Intézet professzor asszonyának kilenc kivetített ábrája közül négyen összesen hat darab nyíl jelent meg (nevezetesen: egy-egy nyíl volt a kromatin struktúráját bemutató ötödik, a hetero- és az eukromatin szerkezete közötti különbségekkel foglalkozó hatodik, valamint a kromatin és a nukleáris mátrix kapcsolatát szemléltető nyolcadik ábrán, a kromatin fehérjének a génszabályozásban betöltött szerepét bemutató kilencedik ábrán pedig mindjárt három is), mind ugyanazzal a felirattal: „Hülyeség!” A legelső nyíl olyan állításra mutatott, melynek nyilvánvaló hamisága nyilvánvalóan elírásból adódott, Judith C. Nathony mormogott valamit maga elé (a közelében helyet foglalók megesküdtek volna rá, hogy a professzor asszonyi szájából a következő mondat jött: „Elképesztő, hiszen a laptopomon nem is látszik, csak kivetítve!”), majd kiváló érzékkel könnyed tréfát rögtönzött az esetből. Ekkor még mindenki azt hitte, hogy Judith C. Nathony szándékosan ejtette ezt a hibát, és persze a nyilat a felirattal is ő rajzolta, mintegy ezzel is színesítve az előadását, így aztán az első nyilat és Judith C. Nathony kommentárját hangos derűltség fogadta. Annál kínosabb volt a csend a következő nyilak megjelenésekor, mindegyik a professzor asszony saját kutatásaiból levont, a modern biokémia dogmatikussá vált állításaira mutatott: „Hülyeség!” Judith C. Nathony becsületére legyen mondva, hogy a kilencedik ábráig bírta, csak azután hagyta ott a nagy tekintélyű Markus Strogowskyt és az EBTSZ XXXIII. kongresszusának népes hallgatóságát. A teremben döbbenet, zavarodottság és hangzavar maradt. Egy fiatal szervező (valami olyasmit motyogott a mikrofonba, hogy a professzor asszony előadásának előzetes áttekintéskor az ábrákon nem volt semmi oda nem illő) kezéből Markus Strogowsky ragadta ki a mikrofont, mire a hangzavar némileg csitult.

Az EBTSZ elnöke felháborítónak és elképesztőnek nevezte az esetet, majd az egész EBTSZ és külön a saját nevében bocsánatot kért a francia professzor asszonytól. Ezután a szervezésért felelős Dajka Sándor akadémikus, biokémia professzor nevezte botránynak és szégyenletesnek a történeteket, és kért bocsánatot Judith C. Nathonytól az ország, a szervezők, az EBTSZ és külön a saját nevében. A hangzavar ismét teljessé vált: a résztvevők találgatták, hogy mi történhetett, a leendő előadók az ábráikat bújták, vajon nincsenek-e azokon is olyan nyilak, a szervezők fejvesztve rohagáltak: „Ilyen kis ország! Ekkora konferencia! Mekkora botrány!” Néhányan kéjes mosollyal figyelték a magyar szervezők futkosását: „Micsoda rendezés! Pompás egy konferencia! Bezzeg, ha mi rendezhettük volna!” Időközben visszaért az emlékművet koszorúzó Dobsai

---

Árpád miniszter. A másnapi híradásokban nem szerepelt, hogy megtörtént-e a koszorúzás, avagy a miniszter a koszorúzás előtt (és így helyette) igyekezett vissza a konferenciára; felkapta az asztalon heverő mikrofont, és az egész tudományos világot lejártni szándékozó arcátlan terrorakciónak minősítette az esetet, amely ellen azon nyomban föl kell venni a harcot, mondta, és katonásan dobbantott.

Az EBTSZ mosolygásra még képes résztvevői (sokan voltak) mosolyogtak ezen az erős túlzásnak tűnő kijelentésen. Az egész tudományos világot lejárato terrorakciónál egyes jól értesültek sokkal valószínűbbnek tartották, hogy a tudományos elismertsége mellett egyébként kiállhatatlan nőszemély hírében álló Judith C. Nathonyt személyes ellenfelei (két-három név is elhangzott) akarták lejártni. Mások azt vélték tudni, hogy magát a nagy tekintélyű Markus Strogowskyt akarta valaki (három-négy név is elhangzott) fölöttébb kellemetlen helyzetbe hozni, mivel, egészítették ki és erősítették meg ismét mások, Strogowsky ragaszkodott annyira Judith C. Nathony kitüntetéséhez, akinek kétségtelen tudományos érdemei mellett, tette teljessé a gondolatmenetet pár bennfentes, a legnagyobb érdeme mégiscsak az, hogy régebben gyengéd szálak fűzték Strogowskyhoz. Szóval alig vette valaki komolyan a miniszter látnoki kijelentését. Pedig pár nap múlva hasonlókkal telt meg a világsajtó.

A budapesti szervezőket némileg megnyugtatta a hír, miszerint a fél órával később Madridban kezdődött meteorológiai világkongresszus megnyitó előadásán a budapestihez kísértetiesen hasonló események történtek (a madridi szervezőkbe minden bizonnyal azonos mértékű megnyugvást öntött a budapesti eset híre). A magyar szervezők, bizonyosságát adva annak, hogy a tudomány művelői mennyire fontosnak tartják az újonnan szerzett ismeretek szabad áramlását, önzetlenül, egyetlen árva percig sem tartották vissza eme értékes információt, rögvést tájékoztatták az EBTSZ még jelenlévő résztvevőit.

A másnapi San Diegó-i magfizikai világnapokon, az oszakai embriológiai és összejtérapiás konferencián, a fertőző betegségek Buenos Aires-i világkongresszusán, a július 19-én megnyitott San Fransiscó-i amerikai daganatterapiás napokon és a Londonban négy nap múlva kezdődött, a Föld klímaváltozásáról tartott tudományos konferencián megismétlődtek a budapesti és a madridi események. Minden előadó ábráin nyilak jelentek meg „Hülyeség!” felirattal. A legtöbb előadás félbeszakadt, kínos magyarázkodásokba torkollt vagy bohózzattá fajult. Ezen történések utólagos ismeretében igencsak furcsának tarthatjuk, hogy miért lepte meg annyira a tudományos (és nem csak a tudományos) világot, amikor a Nature július 22-én és a Science július 23-án az interneten és nyomtatott formában megjelenő legfrissebb számaiban 389-szer, illetve 423-szor jelent meg a nyíl. Azt hiszem, ez tulajdonképpen várható volt.

A nyíl előfordulása július 17. után igen gyakorivá vált, de jellemzően a tudományos életre koncentrálódott. Szinte az összes tudományos (és csakis a tudományos) konferencián kivetített ábra és valamennyi július 17-e után megjelenő tudományos folyóirat internetes és nyomtatott formája tartalmazta a „Hülyeség!” feliratú nyilat. A nyíl hallatlan következetességgel az ábrákon kizárólag az előadáson való kivetítés pillanatában, a folyóiratokban pedig csakis a webre való feltöltés után, illetve a nyomtatott példányok kézhezvételekor jelent meg.

Viszont (az egyetemi hallgatók legnagyobb bánatára) megkímélte az egyetemi előadásokat és tankönyveket, valamint az intézeti referátumokat, és persze a beszélgetéseket. No meg minden egyebet is.

A The New York Times példátlan, világméretű tudományellenes terrorakciónál beszélt. E véleményen volt a The Washington Post is, és a titkosszolgálatok felelősségét firtatta. A Financial Times szerint a nyíl a tudományos élet teljes bénultságát okozhatja; a szerző a károkat dollár százmilliárdokra becsülve a világgazdaság elhúzódó recesszióját jövendölte. A Frankfurter Allgemeine Zeitung száraz tényként közölte, hogy a következő hetekben világszerte 59 jelentős tudományos konferencia marad el. A Le Monde felszólította a világ országait, hogy nemzetközi összefogással derítsék ki, honnan jött a nyíl és mit akar, milyen hatással lehet az emberiség fejlődésére. A Blikk csak két okot tartott elképzelhetőnek: ha nem egy óriási hackervicc az egész, akkor a nyíl minden bizonnyal az Antikrisztus eljövetelét jelenti. A Kurír felállította a nyíl horoszkópját és megállapította, hogy az a kissé fallikus alakját meghazudtolva csakis nőnemű lehet, szereti az állatokat, sajnos az embereket már kevésbé, sőt, a tudós embereket kifejezetten utálja (ennek oka a Kurír szerint ismeretlen), mindenesetre a csillagok állásából egyértelműen kiolvasható, hogy a nyíl komolyan veszélyezteti az emberi faj fennmaradását. Tudósítások, riportok, elemzések, publicisztikák, összefoglalók tízezrei foglalkoztak a nyíllal, minden más téma háttérbe szorult.

Ritkán (legjobb tudomásom szerint sohasem) fordul elő, hogy egy napilapban megjelenő publicisztika bekerül a tudománytörténetbe, azonban július 31-én ez történt: a Chicago Tribune aznap reggeli számában James Coltright fiatal amerikai publicista föltekerte a következő kérdést: mi van akkor, ha azok az állítások, amelyekre a nyíl mutat, tényleg hülyeségek? Pár nappal később a China Today angol nyelvű kínai portál mutatta be Wang Choapung munkáját, amelyben a kínai doktoranduszhallgató 65, a nyíl által hülyeségnek aposztrofált állításról bizonyította be, hogy azok tényleg hamisak, minden kétséget kizáróan hülyeségek. Ezután mind több és több nyílról bizonyosodott be, hogy valóban valótlan állításra, következtetésre, tényre, adatra mutatnak. Igazi tudományos áttörésnek számított a német Susan Ramoner közleménye (Science, szeptember 18.), mely csupán 46 olyan egyszerű állítást tartalmazott, melyekről világosan eldönthető, hogy igazak, vagy nem igazak (például: Susan Ramoner nőnemű, Susan Ramoner férfi, Susan Ramonernek van lába, Susan Ramonernek nincs lába). A közleményben 23 nyíl jelent meg, mégpedig csakis a Susan Ramoner által várt helyeken. Ettől kezdve nevezték a nyilat hülyeséget megmutató nyílnak, röviden „hüm”-nyílnak (az eleinte használt Nathony-nyíl elnevezés hamar kikopott a köztudatból). Jó pár újabb bizonyító jellegű közlemény után egyre több tudományos lapban jelentek meg Susan Ramoner közleményét alapul vevő (Ramoner-módszer) publikációk, melyek immáron tudományos kérdésekkel foglalkoztak. És az eredmények igazolták a módszert, a tudomány lendületes fejlődésnek indult. Lassan a szkeptikusok is kénytelenek voltak elhinni, hogy a nyíl csak a valótlan állításokat bélyegzi meg.

Új korszak köszöntött a világra. A The New York Times a tudomány világméretű fellendüléséről írt, mely az emberiség sosem látott jólétét alapozhatja

---

meg. Ezzel teljesen egyetértve a The Washington Post szorgalmazta, hogy az egyetemek sokszorozzák meg a tudománnyal foglalkozó szakemberek képzését. A Financial Times szerint a nyílnak köszönhetően valóságos tudományos reneszánsz indul meg, mely a világgazdaság minden képzeletet felülmúló szárnyalását fogja eredményezni. A Frankfurter Allgemeine Zeitung közölte, hogy a következő hetekben világszerte 348 jelentős tudományos konferenciát tartanak. A Le Monde felszólította a világ összes kutatóját, hogy erejét megfeszítve dolgozzon, árásszák el a Ramoner-módszernek megfelelően írt tudományos közleményekkel a világot. A Blikk szerint a nyíl kitérte a paradicsom kapuját, az emberiségnek már csak be kell lépnie. A Kurír legfrissebb hümmnyíl-horoszkópjából bárki megtudhatta, a nyíl annyi pozitív energiát és jóságot sugároz az emberekre, hogy annál egyszerűen nincs is több. Az emberek kiragadták a tudomány fogságából a nyilat: a hümmnyíl „Hülyeség!” feliratával baseball sapkák, pólók, labdák, hamutálak, kítűzők stb. stb. millióin jelent meg, visszapillantó tükrökön fityegett, kortárs szerzők verseiben, zenekarok szövegeiben bukkant fel, a londoni Pen Club az év drámájává választotta Henry Brock kitűnő, Hümm című drámáját, egy Joseph Bertacca nevű férfi pedig megalapította a hümmnyíl egyházát. 2005-ben a Time a hümmnyilat választotta az év emberének.

A hümmnyíl megjelenésének évfordulóján, 2006. július 17-én hatalmas méretű ünnepi konferenciát rendeztek a nyíl születésének városában, Budapesten. Ahmut Romille ENSZ-főtitkár rövid beszédében kifejtette, mi mindent köszönhet az emberiség már eddig is a nyílnak, majd Dobsai Árpád Magyarország miniszterelnöke mondta el némileg hosszabb beszédében, hogy mi mindent köszönhet a miniszterelnök országa a nyílnak. Ezután Markus Strogowsky, a WHO frissen kinevezett főigazgatója beszélt arról, hogy ilyen tendenciák mellett 2020-ra a világból eltűnhet a szegénység, a fertőző betegségek, legyőzhetővé válhat a rák, a Parkinson- és az Alzheimer-kór, megszűnhet a környezetszennyezés, és így tovább, és így tovább. Markus Strogowsky után Dobsai Árpád, a WHO Hümmnyíl az emberiség szolgálatában elnevezésű tagozatának igazgatója, az EBTSZ nemrég megválasztott elnöke, tudományos összefoglaló előadása következett, melyben a 2005. július 17-e és 2006. július 17-e között a hümmnyílnak köszönhetően felfedezett tudományos eredményeket és azok máris megvalósult, illetve várható áldásos hatásait összegezte. A résztvevőkben némi rosszérzést keltett, hogy egy éve ez volt az első tudományos előadás, amelyben nem jelent meg a nyíl. Dobsai Árpád mindezt annak tudta be, hogy előadása tévedésektől mentes, tökéletes volt; nagy meglepődöttséggel fogadta a tapsot. Hamarosan azonban Dobsai Árpád is gyanút fogott, ugyanis a következő előadó (Lévay Sándor András akadémikus, biokémia professzor, főszervező) ábráin sem jelent meg a nyíl. A szervezők időközben értesültek arról, hogy a budapestivel párhuzamosan rendezett konferenciák közül egyetlen egyen sem mutatkozott a nyíl.

A hümmnyíl soha többé nem jelent meg.

Újra új korszak köszöntött a világra. A világsajtó értetlenül állt a történetek előtt: okokat, miérteket keresett, felelősöket követelt, reményvesztett jóslatokba bocsátkozott – most hadd tekintsek el ezek unalmas felsorolásától. A Newsweek szerint tökéletesen fejezte ki az emberiség tragikus életérzését Luis Frances Collado angol-portugál festő Szögletes című absztrakt képével (2006, Tate

---

Gallery, London). A képen hosszú, szögletes vonal ágazik ketté: felső folytatása erősen le van satírozva, de kivehető, hogy itt az addig szögletes vonal elsimul, hullámossá válik; az alsó folytatás továbbra is hosszú és szögletes, egy labda „gurul” rajta. 2006-ban a következő, talán még említésre érdemes események történtek: a sportolók, énekesek, színészek arcai visszavették a hatalmat a kitűzőkön, pólókon, labdákon, hamutálakon, a búskomor kortárs szerzők verseiben még jó darabig tartotta magát a nyíl, a zenekarok szövegeiből viszont teljesen kiveszett, Henry Brock újabb kiváló drámája (Eltűnés) sajnálatos módon kiesett a londoni Pen Club látóteréből, a hümmyl egyháza pedig a nyíl újbóli eljövételét kezdte hirdetni. Egyesek azt mondogatták, hogy az emberiség csak álmodta a hümmylat.

És az élet lassan visszatért a régi kerékvágásba.

* * *

(3108 – földi időszámítás szerint)

– Hát ez itt meg micsoda?! – kiáltott fel Yank, aki a gépházban ücsörgött, mert itt volt elég meleg, hogy a számítógépét üzemeltethesse. Yank előtt egy lapos üvegtáblán lepényhalszerű élőlény úszkált. A hal uszonyához valószínűtlenül nagy tulipánvirág-szirom hártvaképernyő csatlakozott. A képernyőn egy teljesen közönséges exponenciális felfutású grafikon volt, a tudományos közlemények számát ábrázolta a Földön eltelt évtizedek függvényében. Az exponenciális görbe egyik szakaszán furcsa, hatalmas kiugrás látszott, melyet apró nyilacska külön is jelzett. Yank, bár gondolati úton is tudott volna érintkezni a hallal, rátette a csápját a hal szemére, és bekeretezte, majd kinagyította a grafikon szokatlan részét.

– Yonk, gyere ide! – szolt Yank társának, aki épp a gépház ajtaja előtt ment el.

– Mi az? Mit nézel? – kérdezte Yonk.

Yank eltorzult fintort vágott.

– Tudod, hogy rám bízták ezt a baromságot! Meg kell vizsgálnom ennek a kihalt fajnak a történelme során keletkezett összes gazdasági, szociális és tudományos eredményét. Tiszta statisztika az egész!

Yonk tréfásan közbevágtott:

– És azért hívtál ide, hogy átvegyem tőled? Ne is számíts rá!

– Ugyan, hagyd már... Inkább nézd meg ezt a grafikon!

– Miért, mi ez?

Yank ránézett a képernyőre, a grafikon visszaugrott az eredeti méretére, s most a teljes időköz látszott.

– Ez az ábra mutatja a faj tudományos fejlődését. Látod, az elején elég laposan halad, majd a kihalása előtt pár száz évvel hirtelen meglódul, és erősen emelkedik...

– Mi ebben az érdekes? – ásított Yonk. – A miénk is valahogy így nézhet ki.

– Áá! Nem ez a fontos! – mordult fel Yank. – Nézd ezt a részt földi időszámítás szerint 2000 környékén!

Yonk guvadt szemmel meredt a képernyőre.

– Nagyítsd csak ki! – kérte Yankot.

Most már havi bontásban látszott a kérdéses szakasz: a megfelelő statisztikus zajjal terhelt, emelkedő görbe egyszer csak megtört, és vagy száz pontot esett, majd pár hónap után megint emelkedni kezdett, de sokkal magasabbra ugrott, mint ahonnan elindult. Maximumát körülbelül egy évvel az első törés után érte el, aztán exponenciális lecsengéssel elérte a törésnek megfelelő értéket, ahonnan a változás előtti pontsorozatnak megfelelően haladt tovább.

– Ennek az egyéves periódusnak az okát még könnyen meg lehet magyarázni. – ecsetelte Yank. – Biztosan valami háborúval kapcsolatos hirtelen fejlődés történt, majd a sok haláleset miatt ez a fellendülés megállt, és a háború végével szépen folytatódott az egész tovább, ahogy azelőtt volt.

– Igen, ez lehetséges. Én is hallottam, hogy sokat háborúskodtak, és az utolsó a vesztüket is okozta. Bár legalább a bolygójukat megkímélték, nem úgy, mint a calterienek.

– Csak egyvalami nem stimmel. Mi a fenét keres itt ez a nyíl a grafikonon, és pont a kérdéses időpontban?

– Micsoda? Azt nem te tetted oda? – kérdezte Yonk.

– Dehogya!

– Azt hittem, ezzel akarod felhívni rá másnak a figyelmét.

– A francokat! Amikor elkezdtem elemezni az adatokat, már ott volt.

– Hogy a fenébe?!

– Na, ez az, amit én sem értek.

– Várj csak! – kiáltott fel Yonk. – Ezen a nyílon van valami írás! Ráadásul a helyiek egyik nyelvén. El tudod olvasni?

– Tényleg! – nézte meg jobban Yank. – Hmm...

– És? Mit ír? – kérdezte Yonk izgatottan.

– Hm. Ez... ez... Hülyeség!

– ...

Minden Hajak Legfőbb Haja

Egy minden bizonnyal tökéletes, általam már számtalanszor kipróbált és mindannyiszor látványos sikert aratott cselekvés- és beszédmintát szeretnék nyújtani arra az esetre, amikor találkozunk a nővel – ha ismerjük őt, azért, ha akkor látjuk először, azért.

Mindenekelőtt igazítsuk meg fényes loboncunk oroszlánhullámaint. Ezután könnyed meghajlásból elegáns, erőt sugárzó mozdulattal egyenesedjünk ki, hogy daliás természetünk megörvendeztesse a nőt, mert már biztosan reánk néz. És ha már egyszer reánk nézett, köszöntsük dallamos, bűgő hangunkon mondott „Kezét csokolom!”-mal. Még mielőtt megszólalhatna, kecses, különleges alakú kezünkkel emeljük ki jól öltöztetett felsőtestünkre délcegen tapadó mellényzsebünkéből az apró, de gazdagon díszített dobozt, majd a dobozból a derekán aranyshalaggal átkötött hajszálat. Ünnepelesen, mégis kicsit félszegeen rebegjük el a következőt: „Íme, bemutatom Kegyednek Mók Gézát, Minden Hajak Legfőbb Haját” (természetesen a Mók Géza név helyett használjuk a sajátunkat). Ezek után nagy szemünkkel mindvégig mélyen a nő szemébe nézve meséljük el az alábbi csekélységet:

„Ott. A két, nem akármilyen fülem közé szorult halálmezőn, ahol a rendet kegyetlen szigorral havonta ellenőrzik és a többiektől való legapróbb eltérést csonkítással vagy halállal büntetik. A magas homlokomtól az árkos fejtetőmön át a lapos tarkóimig, ahol már milliárdnyi áldozatot szedtek az irtóztató rendszerességgel lesújtó, rémesen csattogó fémszárnyak. Az izgága halántékom körül, ahol oly sok, jobb sorsra érdemes szál esett el értelmetlenül. A két homlokdudorom és a nyakszirtcsontom kiemelkedése közé feszített elátkozott réten, ahol az anyák zokogva ültetik utódaik hagymácskáit, mert tudják, hogy fiuk vértanú lesz. A szemüvegszárak közé kerekedett rengetegben, ahol ismeretlen a töredezett, ősz öregség, mert senki nem éri meg. Ahol az élet ijedten

---

kuporog a csonka hajszalak tövében, ahol a borzalmak fényes nappal csapnak le az égből. Igen, ott. A fejem tetején, annak is a kellős közepén, a Fémszárnyú Istenség tizenötödik esztendeje Dermesztő havának első napján született egy hajszal, akinek szülei a Géza nevet adták.

A Fémszárnyú Istenség hú társa, a Százfogú Istenség kíséretében minden hónap utolsó előtti napján meglátogatta alattvalóit, és szörnyű pusztítást végzett közöttük. A Százfogú félelmetes sercegéssel adta a Fémszárnyú szájába a hajszalakat, erre a Fémszárnyú megállt, hangosan köhintett, majd egy fényes és nyikorgós csattanás nyomán ezernyi élettelen test hullott a mélybe. Aztán mohón újabb szálakat kapott be, és megint újakat, és megint újakat, végig, körbe-körbe, érdekes alakú fejemen. Mikor éhsége csillapodott, megparancsolta a Százfogúnak, hogy csak különlegességeket szolgáljon fel. És a Százfogú örömmel vetette magát a sűrűbb, a hosszabb, a csapzottabb részekre, ezeket terítve a Fémszárnyú szárnyai közé. Aki kéjes, halk csattanásokkal ropogtatta ezt a zamatos desszertet. Végül a Százfogú pontosan megmérte a megmaradt hajszalakat, és amikor mindet egyforma hosszúnak találta, mind a száz foga elégedetten felkacagott, ezzel jelezve a Fémszárnyúnak, hogy a lakomának vége. Ekkor a két istenség jóllakottan távozott, milliányi holttestet és milliárdnyi levágott testdarabot hagyva a pontosan másfél centiméter hosszúra nyírt, vérben fürdő, jajgató hajszalakon.

A hónapok szörnyű sorában a Dermesztő hónap volt az egyetlen, melyben a Fémszárnyú és a Százfogú nem osztott halált. Így azok a szerencsések, akik e hónap elején születtek, épségben megérhették akár a két hónapos kort is. Ennyi idő pont elegendő volt ahhoz, hogy nagyra nőjenek, sokkal nagyobbra, mint azok, akiket egyszer már megcsonkoltak az istenségek. De ez a nagyság feltétlenül a halálukat okozta, mert míg a Fémszárnyú a rövidebb hajszalak testéből csak jókora darabokat metszett ki, a hosszabbak ínycsiklandó különlegességként egészben kerültek a szárnyai közé. A Mók Géza nevű ifjú hajszalnak azonban irdatlan és csodálatos szerencséje volt, mert nem sokkal születése után egy kódarab méretes ütést mért a fejemre, és eltépett a Mók Géza gyökerét tápláló négy erecske közül hármát, így ez a szerencsefi csak egy zsinóron keresztül kapta az életet, minek is az lett a következménye, hogy teste rettenő lassan növekedett, ráadásul még festékanyagokat sem kapott megfelelő mennyiségben. Amikor tehát az Olvadó hónapban eljött a Fémszárnyú, Mók Géza nemcsak hogy kicsi volt, de szinte láthatatlan is, egészben élte túl tehát a mészárlást.

Hála oly lassú növekedésének, élete az elkövetkező két hónapban sem forgott veszélyben. Ám Mók Gézának csak a teste volt satnya, hajszálfejében roppant értelem növekedett, és a négy túlélő hónap alatt igencsak nagy tervek fogantak benne. De a megvalósításukhoz szüksége volt a meggyötört, nyomorék, reményvesztett hajpolgárok segítségére. Ehhez pedig legalább a legkisebb körzetben, a Fejtetőm Középi Hajszálkörzetben, össze kellett hívnia a hajsággyűlést. De már ez is lehetetlen feladatnak tűnt. A halál rendszeres eljövetele és utána a tetemek millióinak két-három hétig tartó eltakarítása arra készítette az életben maradt hajszalakat, hogy az istenek következő eljöveteléig fennmaradók legyenek, esetleg két hetet – melyek könnyen lehet, hogy az utolsó heteik – családjukkal töltsék, a többi hajszálról szinte meg is feledkeztek. Nem voltak rendez-

---

vények, szervezetek, gyűlések, fórumok, összejövetelek, nem voltak kinyitó iskolák, munkahelyek, templomok, hivatalok, sőt, akik egyáltalán tudták még, hogy ezek a szavak léteznek, azok is igen kevesen voltak – egyre kevesebben. A hajszálak még az utcára sem léptek ki, féltették a percekét, melyeket valami vagy valaki elvehetett volna tőlük. Csak ültek otthon, és csendesen nézegették szeretteiket. Ámbár megkockáztatom, hogy mivel mindez már nemzedékek óta így folyt, a dolgok valamennyire megszokássá is váltak – már amennyire a borzalmak megszokhatók; de erről a hajszálak tudnának mesélni.

Ehhez képest nem is sok az a négy teljes hónap, amely alatt Mók Géza megszervezte a hajságyűlést – ó, mennyi szerencsétlen hajszál hullott el ez idő alatt a szeme láttára! Tehát a Fém szárnyú Istenség tizenötödik esztendeje Szókitő havának utolsó hetében, az istenségek eljövetele előtt három nappal, megtartották az első hajságyűlést. Teljesen kikopaszodtak a hajszálkörzet egyéb részei, olyan nagy számban tódultak a hajszálak a Fejtetóm Középi Forgóterembe. Ott aztán egymás hegyére hátára zsúfolódva – bizony mondom, egy tűt nem lehetett volna leejteni! – vették körbe az emelvényt, és izgatottan várakoztak. Maga Mók Géza is megdöbbsent azon, hogy a minden percüket féltő és csak a családjuknak szentelő hajszálak milyen hatalmas számban jelentek meg, és szorongva lépett az emelvényre. De szorongása hamar elmúlt, mert a hajszálak kitörő lelkesedéssel fogadták, és minden mondata után üdvívalgásban törtek ki. Napokig lehetne erről a hajszáltörténeti jelentőségű gyűlésről mesélni, de most csak annyit mondanék – egyelőre –, hogy az első hajságyűlésen ellenszavazat és tartózkodás nélkül, hihetetlen forró, forradalmi hangulatban a következő rendkívüli intézkedéseket hozták Mók Géza – akit közfelkiáltással a Hajak Hajának választottak meg – javaslatára:

1. A Fejtetóm Középi Hajszálkörzet legerősebb polgáraiból különleges egyseget hoznak létre. A mintegy tíztucatnyi hajszálak ezután az lesz a feladata, hogy a Fújó hónaptól a Fehérhulló hónapig – azaz négy teljes hónapon át – a Fém szárnyú és a Százfogú Istenségek elől a lehető legjobban elbújva, szorosan a fejbőrömhöz tapadva eddzék és erősítsék magukat, valamint különleges fizikai és szellemi kiképzést kapnak.

2. Azok, akik nem tartoznak a különleges alakulatba – az úgynevezett közhajszálak –, kötelesek lesznek az alakulat tagjait:

- táplálni (oly módon, hogy minden polgárnak a saját gyökerét tápláló négy ér közül egyet fel kell ajánlania, ezen milliónyi ér vérét aztán egy nagy skalp alatti tóvá gyűjtik, amelyet kizárólag a különleges alakulat tagjainak táplálására fordítanak);

- rejtegetni, eltakarni (ez gyakran azt jelentette, hogy a közhajszálak saját testüket dobták a Százfogú elé, hogy aztán ők kerüljenek a Fém szárnyú félelmetes szájába, megmentve ezzel az alakulat tagjait; hasonló hősiességgel védtek egykor a hajanyák hajfiaikat);

- és azok minden kívánságát lesni és teljesíteni.

A gyűlés után a tíz tucat hajszál kiválasztására és elrejtésére mindössze két napjuk maradt, de a körzet minden hajszála megállás nélkül dolgozott, így a Fém szárnyú csak a közhajszálaból zabálhatott, az egyébként valószínűleg desszertként asztalra kerülő elithajakat önfeláldozóan elrejtette a nép.

A Fehérhulló hónapban aztán a különleges alakulatból kiválasztották (figyelembe véve például a hosszúságot, a színt, a vastagságot, az illatot) azt a tizenkét hajszálat, amelyek a leginkább alkalmasnak látszottak őrszemnek. Ezeket kettesével a stratégiaileg legfontosabb helyekre vezényelték. Az alakulat nyolc tagja újabb hajszálat toborozott, és nyolc csoportban megkezdődött az olyan speciális védőfeladathoz értő hajszálak kiképzése, mint a nemezeseké (feladatuk a Fejtetőm Középi Hajszálkörzet határainak védelme, valamint – Mók, és a többi hajszál reményei szerint – a majdani megszerzett területek elkerítése), a göndöröké és a feketéké (nekik kellett elrejtetni a kiképzőközpontokat, a gyűléseket és más különösen fontos helyeket és rendezvényeket), a szőkéké (belőlük őrszemek, kémek, előretolt egységek lettek), a vastagoké (akiknek támadó és védő harci feladatuk lett), az észrevehetetlenül vékonyaké (ők, majdan, óriási sokaságban, egy láthatatlan, de igen erős hálót képeztek a Fejtetőm középi Hajszálkörzet fölött), a könnyen kihullóké és a töredezőké (akik a Fémszárnyú közeledtére száz és száz darabkára törtek, azt sugallva ezzel a Fémszárnyúnak, hogy elég már a mészárlásból). A különleges alakulat maradék tagjait harcosokká képezték, és nekik kellett kiképezniük az új harcosokat is. Hónapokig lehetne mesélni a hajszálkörzet védelmének megszervezéséről és az ezt követő borzasztóan kegyetlen, hosszú harcokról, de most – egyelőre – csak annyit mondanék, hogy a Fejtetőm Középi Hajszálkörzet tizenhárom hónapig tartó rettenetes vérengzés után kivívta függetlenségét. A bátor hajszálak – már amennyien megmaradtak – megszabadultak a Fémszárnyú és a Százfogú Istenségektől, megszületett a Független Fejtetőm Középi Hajköztársaság. Mók Gézát, a hajszabadság-mozgalom elindítóját és irányítóját, minden tervek kiötlőjét és végrehajtásuk felügyelőjét pedig a Minden Hajak Haja címmel ruházták fel.

A Független Fejtetőm Középi Hajköztársaság hajpolgárai ezután minden erejüket arra fordították, hogy újabb területeket foglaljanak el és felszabadítsák hajtestvéreiket az istenségek elnyomása alól. A hajszálak kezdeti látványos sikerei után azonban az istenségek feltartóztatták a hajhadakat, és ellentámadásba lendültek. A hadi szerencse megfordulását a hajtörténészek ma a következőkkel magyarázzák:

1. A Fémszárnyú és a Százfogú már nem havonta egyszer, hanem hetente, sőt hetente többször, ráadásul teljesen váratlan időpontokban (az is megesett, hogy sötét éjszaka!) támadott.

2. A két istenség irtózatossággal bánt a szabadságukért küzdő harcosokkal, a lázadásért csak egyféle büntetés létezett: halál.

3. Az egyszerű hajnépet szigorúbban és gyakrabban ellenőrizték, a hajhosszhatárt fél centiméterre csökkentették, és a hajnép közül is jóval többen haltak meg, mint az a háború kitörése előtt megszokott volt.

4. A hajszálak lelki megtörésére is nagy hangsúlyt helyeztek – a Százfogú hosszú sorokban emelte föl a még élő hajszálak fejét, így kényszerítve őket arra, hogy végignézzék, amint a Fémszárnyú a harcosok és a védők jól látható helyekre felaggatott testét bestiális kegyetlenséggel felkoncolja.

Mindezeknek köszönhetően a fejemet óriási kopasz foltok és hajtetemek milliárdjaival, megtört, legyengült, beteg, földönfutó hajszálakkal fedett sűrűk borították. A hajhadsereg nemcsak hogy visszavonulásra kényszerült, de

---

úgy tűnt, hogy a Független Fejtetőm Középi Hajköztársaságot újra leigázza a Fémszárnyú és a Százfogú. Az isteneknek nagyobb hatalmuk volt, mint valaha. Reménytelen, kétségbeejtő volt a helyzet. Egyesek már a hajnép teljes kipusztulásáról beszéltek.

Ezekben a válságos napokban az egyik hajszálnak óriási ötlete támadt. Ez a hajszál pedig nem volt más, mint Mók Géza, Minden Hajak Haja. Az utolsó esélyt jelentő ötlet pedig következő volt: minthogy a hajtársadalom rendelkezik egy hatalmas, nagynyomású skalp alatti vértóval, melyet annak idején az elit hajszálak táplálására hoztak létre, az istenek elkövetkező támadásaikor üssenek apró réseket a skalpon, és az így nagy nyomással feltörő vérynyalákkal újra és újra áztassák el a Fémszárnyút, miáltal is az – Mók Géza és a még gondolkodásra képes hajszálak reményei szerint – nagyon hamar berozsdásodik, mozgása lelassul, esetleg el is pusztul; a Százfogú egyedül pedig már jóval könnyebben megfutamítható.

Évekig lehetne mesélni ezekről a harcokról, de most – egyelőre – elégedjen meg annyival, drága Hölgyem, hogy Mók Géza ötlete bevált, hosszú-hosszú áztatás után az egykor csillogó fémszárnyak végre berozsdásodtak, a Fémszárnyú lelassult, elbizonytalanodott, aztán teljesen eltűnt, talán meg is halt. És negyvennyolc havi szüntelen küzdelem után homlokomtól a tarkóig, halántékomtól halántékomig a legutolsó hajszál is szabad lett. Jó pár hétnek kellett ezután eltelnie, míg a hajszálak megerősödtek, megsokasodtak. Akkor aztán összehívták a nagy hajsággyűlést, és kihirdették, hogy a hajság mostantól független és szabad mindörökké. Mók Gézát pedig Minden Hajak Legfőbb Hajának választották – derekára arany színű szalagot kapott. A nagy hajsággyűlés után sosem látott ünnepeket tartottak körös-körül az egész fejemen.

Kezdetét vette egy békés és boldog időszak, amelyről szívesen mesélnék nagyon-nagyon sokat, de most, Drága Hölgyem, csak annyit mondanék, hogy a nagy harcok óta – mintegy hatvan hónapja már – a Fémszárnyú Istenség és hű társa, a Százfogú Istenség messze elkerüli hajszálaimat. És a fejemen minden hónap utolsó előtti napján csendes megemlékezést tartanak a zsarnokság áldozatainak tiszteletére.”

Most, hogy befejeztük e minket kimerítő, a hölgyet megható, megindító történetet, könnyeinken keresztül ellenállhatatlanul nézzük az ekkorra már minden bizonnyal megpuhult nőt. Ismerjük fel azt a felemelő pillanatot, amikor akaratát teljesen elveszítve megszédülni látszik, ekkor elcsukló hangon, lassan, meg-megállva mondjuk a következőket:

„Ma reggel, édes álomból ébredve kicammogtam a fürdőszobába, és az előző esték multságainak következtében csak résnyire nyíló szememmel beleztem a tükörbe. Valami egészen nagy szörnyűséget láttam! Ó, elmondanom is nehéz! A hőst láttam! A rendíthetetlen hőst, Mók Gézát, amint a tisztségének megfelelő pompázatos arany szalaggal a derekán élettelenül lóg a jobb fülemre... Milyen méltóságteljes és nagyszerű volt még akkor is! Ó, drága Hölgyem, képzelheti, mily veszteség ez számomra!” A legjobb, ha ebben a pillanatban lehajtjuk fejünket és felzokogunk. Ez nem gyengeségünk, sokkal inkább érzékeny lelkünk bizonyítékának fog tűnni. De hamar szedjük össze magunkat, és barna, nagy, könnyes szemünkkel felnézve mondjuk ezt: „És én most szeret-

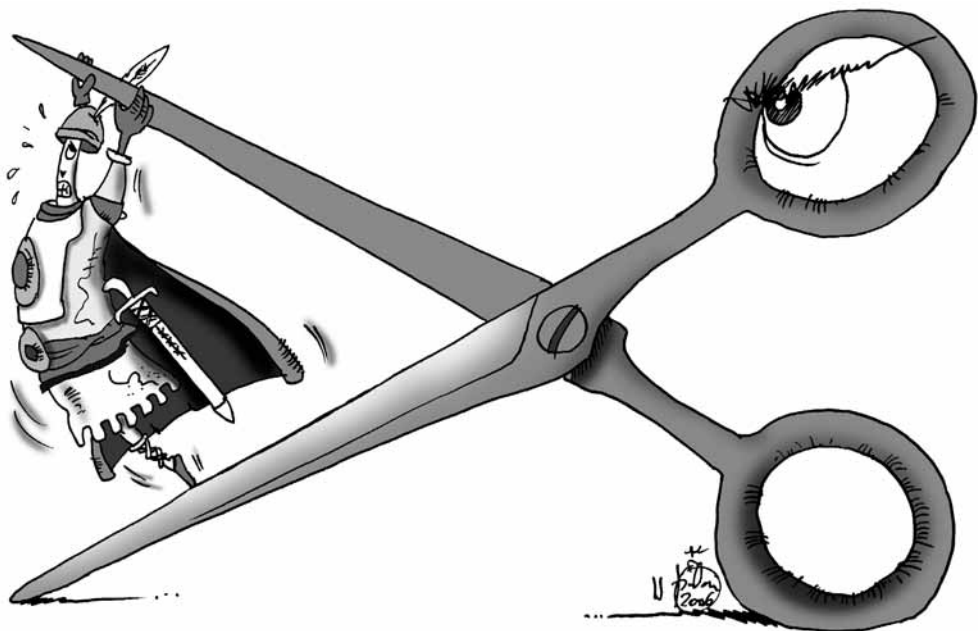
---

ném Mók Gézát, Minden Hajak Legfőbb Haját Kegyednek ajándékozni!" Ünne-
pélyes mozdulattal fektessük a hölgy kezére Mók Gézát.

Teljes biztonsággal állíthatom, hogy ha az utasításokat pontosan végre-
hajtottuk, a kívánt hatás nem maradhat el. A hölgy olyannyira elgyengül és
elérzékenyül, hogy minden kívánságunkat teljesíti, mindjárt elsőnek teljes
mellszélességével karjainkba hullik.

De ha esetleg, netalántán valamit mégsem akar megtenni, ártatlanul csillo-
gó szemünket forgassuk körbe, és kedvesen kérdezzük meg: „Vagy meséljem
el részletesen az első hajsággyűlésen történeteket? Esetleg a függetlenségi
harcokat? Esetleg a...”

Végezetül igazítsuk meg fényes loboncunk győzedelmes oroszlánhullámaint.

Barok Márk 1976-ban született. Szolnokon járt gimnáziumba, majd Debrecenben elvégezte az orvosi egyetemet. Azóta a Debreceni Egyetem Biofizikai Intézetében dolgozik.

Tomi meghalt. Pár pillanatig még gyanúsított is voltam, pedig teljesen nyilvánvaló volt, hogy a kor vitte el, soha egy ujjal sem nyúltam hozzá.

Nagy kár, hogy öreg és hangos papagájom nem érthette meg, hogy önismertetőt kell írnom. Szerintem igazán jókat tudott volna mondani rólam.

Ilyesmiket:

– (Kezdheted, Thomas, csak nyugodtan, csak szépeket!)

– ...

– ... na, mondj már valamit!, légy szíves!

– ...

– Thom...

– Márk elég elfuserált gyerek...

– !

– Khm, khm... Márk 1976-ban született. Szolnokon járt gimnáziumba, majd Debrecenben elvégezte az orvosi egyetemet. Azóta a Debreceni Egyetem Biofizikai

Intézetében dolgozik, idén már igencsak meg kéne szereznie a Ph.D. fokozatot. Komoly témáját rettentő komolyan veszi, de az egerek nem szeretik: kollektív tudatukban a félünktőle kategóriában rögtön a macska után ő jön. Mindennél persze sokkal érdekesebb, hogy irtó nyomott gyerekeknek indult, és most is az, me...

– !!

– Khm, khm... első novellája 2004-ben jelent meg az Accordia kiadó Menedékidő 2004 című antológiájában. Azóta a PRAE-ben és a Váradban publikált. ... hm... és engem sokat bántott!, bár tényleg nem ő ölt meg, de jócskán megrövidítette az életem! ...

– !!!

– Na és ha mesélnék a sze...

– Ssssss!

– ...

Köszönöm, Thomas, ennyi elég lesz, aludj csak tovább!

Napkút Kiadó Kft.
1014 Budapest, Szentháromság tér 6.
Telefon/fax: (1) 225-3474
E-mail: napkut@t-online.hu
Honlap: www.napkut.hu

Felelős szerkesztő: Szondi György
Szerkesztő: Bognár Antal
Szöveggondozás: Kovács Ildikó
Tördelőszerkesztő: Szondi Bence
Illusztrációk: Szalai Attila